

Literair alfabet

Handleiding

Doel

Dit literaire alfabet is een middel om gelezen boeken te verwerken. Kinderen laten zien welke gebeurtenissen of personen hen vooral aangesproken hebben. Ze kiezen een eerste letter uit van een woord dat voor hen iets van de essentie van het boek weergeeft en vullen aan de hand daarvan een verwerkingsblad in. De verwerking kost weinig tijd. De ingevulde 'alfabetbladen' worden klassikaal gebundeld en door anderen ingezien. Ze moeten dus zorgvuldig geschreven worden.

Werkwijze

U kunt het alfabet gebruiken door de leerlingen, nadat ze een boek gelezen hebben, een letter te laten kiezen. De keuze voor een letter kan ingegeven zijn door een kernwoord, maar ook door een ander woord. Misschien kiest u als leerkracht ervoor om een *naam* te kiezen, bijvoorbeeld die van een interessant personage. Dan creëert u een literair alfabet over allerhande personages die de leerlingen kennen.

De leerling krijgt het blad met de gewenste letter en vult de gegevens in. U spreekt met de groep af waar het ingevulde blad ingeleverd moet worden. Mogelijk kan dat ook digitaal.

Voor oudere kinderen (v.o.) kunt u eisen stellen aan de omschrijving van de motivatie. Daarbij kunt u uiteraard ook de achterzijde van het alfabetblad gebruiken. Het is wel van belang dat deze verwerking een *middel* is en geen doel. Het doel is lezen!

Voor jongere kinderen kunt u kiezen om naast de grote letter of op de achterzijde een tekening te laten maken. Als kinderen het moeilijk vinden een letter te kiezen, kunt u hen in een gesprekje erover helpen bij de keuze.

Het alfabetboek moet door leerlingen ingezien kunnen worden. Kinderen kunnen zo op trefwoord zoeken, maar ook op keuze van hun klasgenoten. Hun namen staan immers ook op de pagina's.

Voorbeeld

Drie kinderen hebben het boek *Zwarte sneeuw* van Simone van der Vlugt gelezen. Ze maakten verschillende keuzes.

De A van *armoede*. Waarom de A? De hoofdpersonen zijn ontzettend arm en dat zie je aan hun hele leven. Ze hebben geen keus bij het werk. Ze moeten overleven.

De L van *Limburg*. Waarom de L? Het boek speelt zich af in Limburg, daar zijn de mijnen. Ik ben daar wel eens op vakantie geweest.

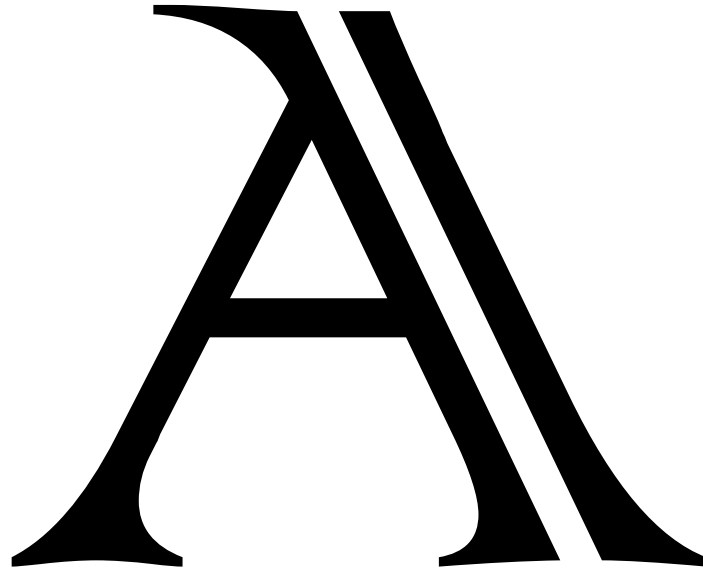
De M van *mijnbouw*. Waarom de M? Het gaat over Emma en haar familie die in de mijnen werken. Ik ben daar wel eens geweest maar nu weet ik hoe het daar vroeger ging.

De S van *sociale ongelijkheid*. Als je kijkt naar de armoede van Emma en de rijkdom van die rijke Rudolf, maak ik me kwaad. Dat was in 1845 erg, maar dat verschil bestaat nog steeds.

Al deze redenen zijn prima. U ziet dat een boek gerust meerdere keren in het alfabet kan voorkomen.

Bron

Het idee van het literaire alfabet zagen we op www.jongerenliteratuurprijs.org. Deze uitwerking is van Driestar Educatief.

De A van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de A?

.....
.....

Ingevuld door.....

B

De B van

Titel.....

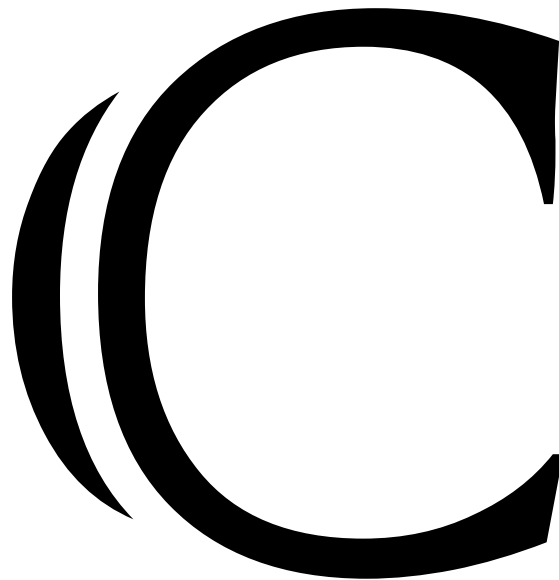
Auteur.....

Waarom de B?

.....

.....

Ingevuld door.....

De C van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de C?
.....
.....

Ingevuld door.....

De D van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de D?

.....

.....

Ingevuld door.....

IE

De E van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de E?

.....

.....

Ingevuld door.....

FE

De F van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de F?

.....
.....

Ingevuld door.....

G

De G van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de G?

.....

.....

Ingevuld door.....

H

De H van

Titel.....

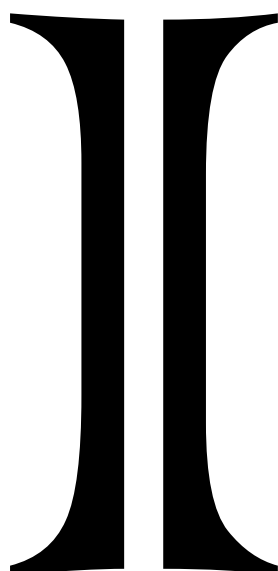
Auteur.....

Waarom de H?

.....

.....

Ingevuld door.....

De I van

Titel.....

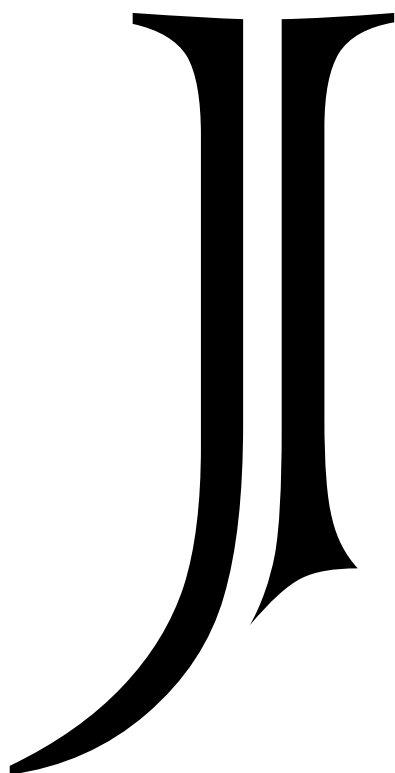
Auteur.....

Waarom de I?

.....

.....

Ingevuld door.....

De J van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de J?

.....
.....

Ingevuld door.....

IK

De K van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de K?

.....

.....

Ingevuld door.....

L

De L van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de L?

.....
.....

Ingevuld door.....

M M

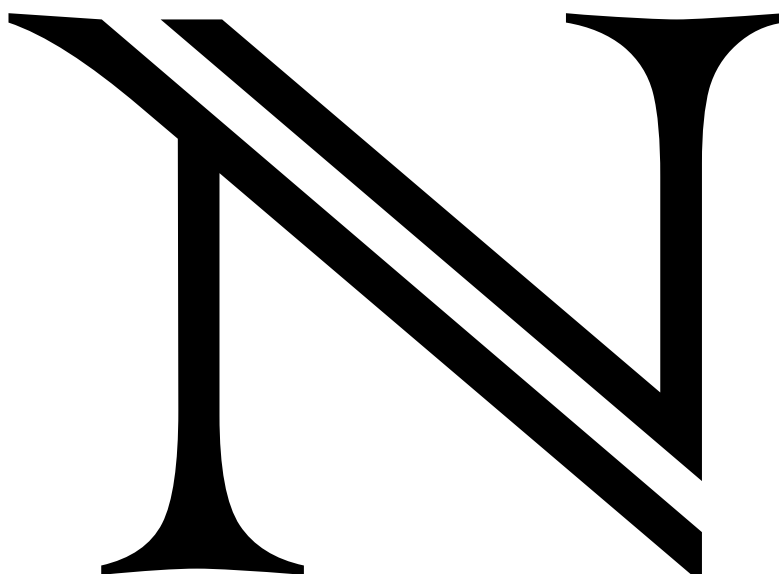
De M van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de M?
.....
.....

Ingevuld door.....

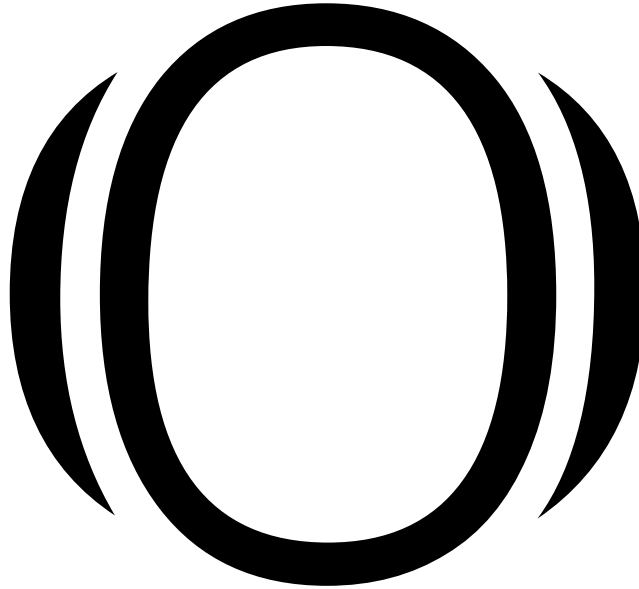
De N van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de N?
.....
.....

Ingevuld door.....

De O van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de O?

.....

.....

Ingevuld door.....

P

De P van

Titel.....

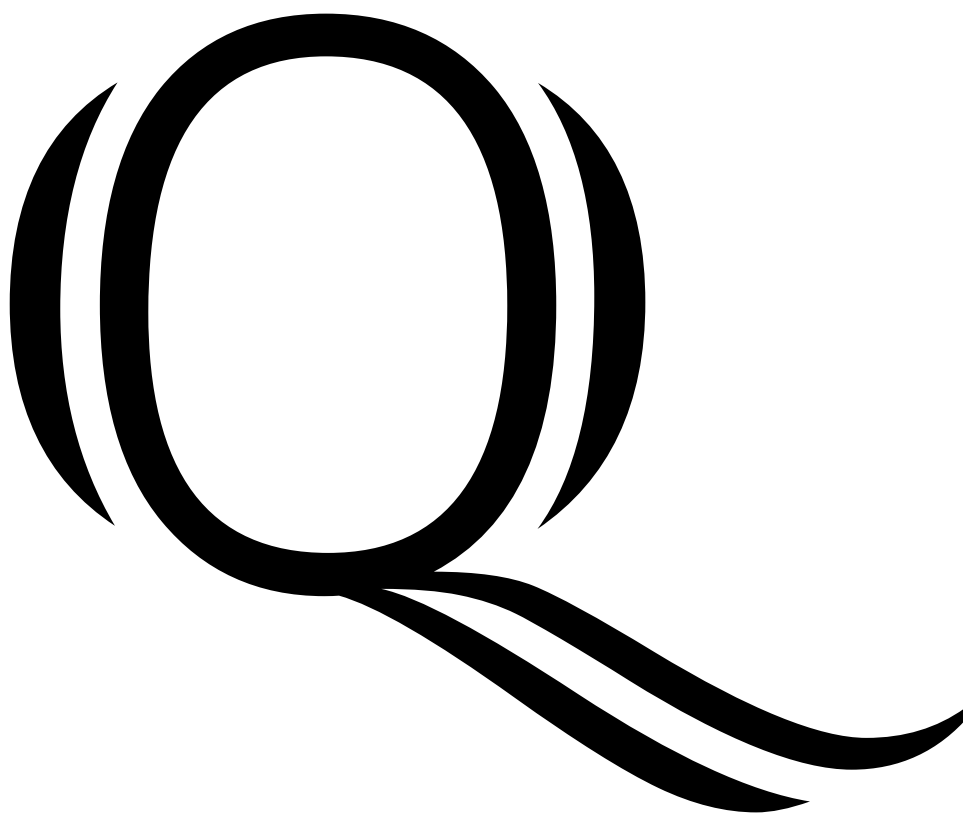
Auteur.....

Waarom de P?

.....

.....

Ingevuld door.....

De Q van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de Q?

.....

.....

Ingevuld door.....

R

De R van

Titel.....

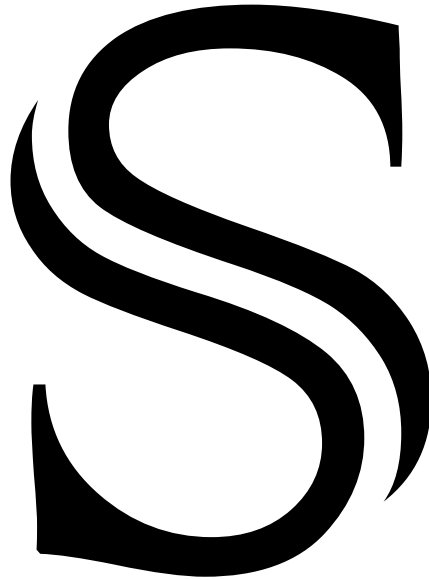
Auteur.....

Waarom de R?

.....

.....

Ingevuld door.....

De S van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de S?

.....

.....

Ingevuld door.....

T T

De T van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de T?

.....

.....

Ingevuld door.....

U

De U van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de U?

.....

.....

Ingevuld door.....

De V van

Titel

Auteur

Waarom de V?

.....

.....

Ingevuld door

De W van

Titel.....

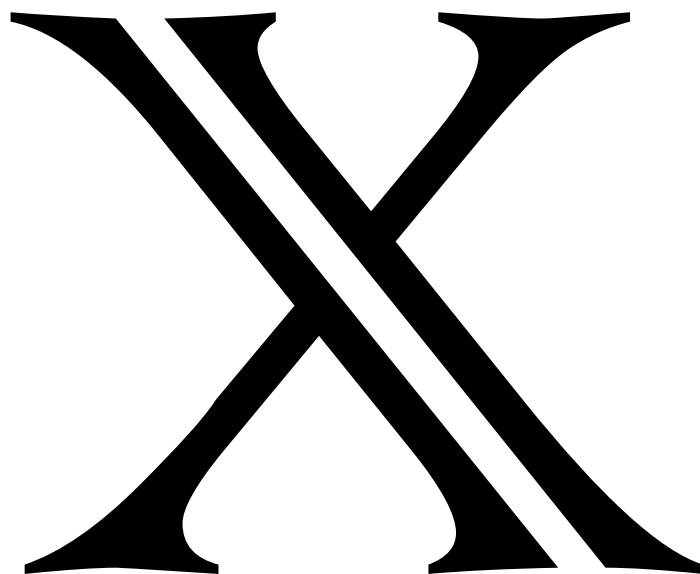
Auteur.....

Waarom de W?

.....

.....

Ingevuld door.....

De X van

Titel.....

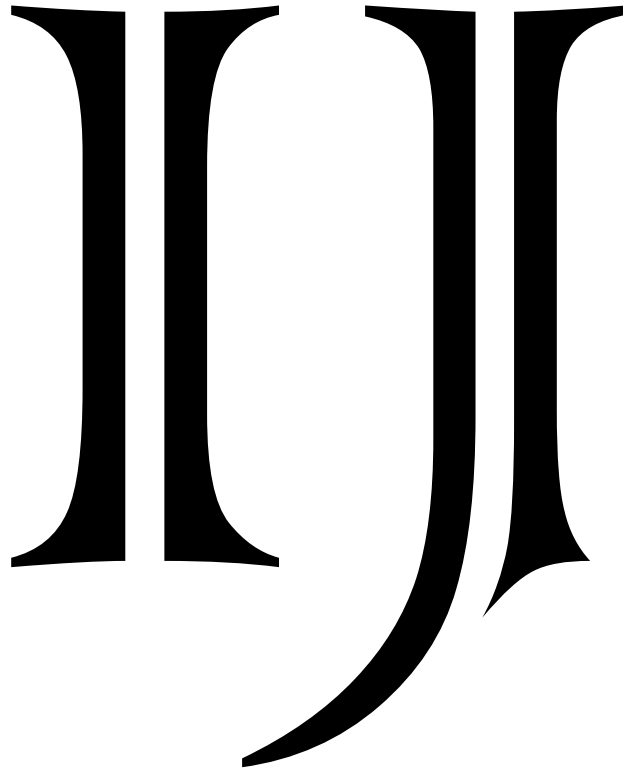
Auteur.....

Waarom de X?

.....

.....

.....

De IJ van

Titel.....

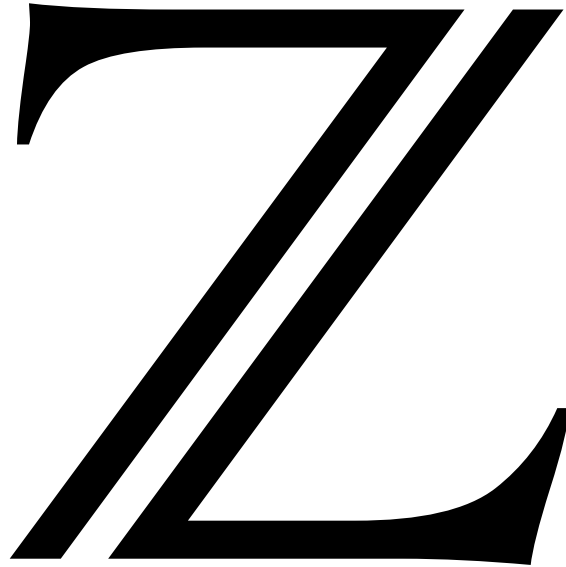
Auteur.....

Waarom de IJ?

.....

.....

.....

De Z van

Titel.....

Auteur.....

Waarom de Z?

.....

.....

Ingevuld door.....